

Axborot manbalari

1. www.ziyo.net
2. www.wikipedia.com
3. www.geocities.co.jp
4. www.dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki
5. www.orient.pu.ru
6. www.narutoclan.ru
7. www.komi.com/Japanese
8. www.rusarticle.com
9. www.scopus.com
7. O'quv dasturi "Yapon filologiyasi" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021-yil "27" avgust dagi "1" -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8. Fan/modul uchun mas'ul:
Xalmurzayeva N.T. – TDShU "Yapon filologiyasi" kafedra mudiri,
Ph.D, dotsent.
9. Taqrizchilar:
Gafurova X.Sh.– Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti dotsenti,
Ph.D.
J. Xikmatullayev – TDShU, "Yapon filologiyasi" kafedrasi katta
o'qituvchisi Ph.D.

O'RGANILAYOTGAN MELLAHAKATDA

TA'LIM VAZIRI

SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

Rakhmatulla Rakhimov

2021-yil

FANINING O'QUV DASTURI

O'RGANILAYOTGAN MELLAHAKATDA
TA'LIM VAZIVATI VA SIYOSATI
(YAPONIYA)

Bilim sohasi:
200000 – San'at va gumanitar fanlar
230000 – Tillar
Ta'lif sohasi:
70230101 - Lingvistika (sharq tillari bo'yicha)
70230201 - Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik
tarjimashunoslik (sharq tillari bo'yicha)

<p>4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • Ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimolarni qilish; • individual loyihibar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihibar;
<p>5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazary va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks etira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishlari topshirish.</p>
<p>6. Asosiy adabiyyotlar</p> <p>1. Xammuzaeva N, Языковая ситуация Японии, Ташкент, 2009й.</p> <p>2. Шеров С., Япон тили грамматикаси, Ташкент, 2009й.</p> <p>3. Имаи М., История культуры Японии, Ташкент, 2007г.</p> <p>4. Имаи М., Общество и культура современной Японии, Ташкент, 2009г</p>
<p>Qo'shimcha adabiyyotlar</p> <p>5. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tarif-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi boʻishi kerak. O 'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yuqunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O 'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11.</p> <p>6. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O 'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O 'zbekiston", 2016.- 56 b.</p> <p>7. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlарини ta'minlash – yurt tarraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O 'zbekiston", 2017. - 48 b.</p> <p>8. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O 'zbekiston", 2017. - 488 b.</p> <p>9. B.M. Алпатов, Япония: язык и общество. Изд. Муравей. Москва 2003</p> <p>10. Бан Норико, Гогаку кёйку-но никонго то сёйкатшу то то сигэно никонго.(Японский язык в обучение и японский язык как язык повседневной жизни)// Академия №36. Нагоя, 1984</p> <p>11. Дзёсэйто то кэйто (женский язык и формы вежливости)</p> <p>Специальный выпуск журнала «Кокубундаку» Токио, 1966</p> <p>12. Иэ Сатико, Каванари Мико, Нихонно дзёсэйто, сёkkайно дзёсэйто. //ГС.1984, №3</p> <p>13. В.М. Алпатов, Система личных местоимений 1-го и 2-го лица в</p>

Fan/modul kodи	OMTV104	O'quv yili	2021-2022	Semestr	2	ECTS - Kreditdar	4
Fan/modul turi	Majburiy fan	Ta'lim tili	o'zbek/rus	Haftadagi dars soatları	4		
		Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lili	Jami yukla ma (soat)		

IV.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tayshi etiladigan mavzular:

- Yaponiyaning zamonaviy va o'rta asr til vaziyatini taqoslash
- Til sotsial ko'rsatjich va faktor sifatida
- Shaxsnинг muloqot xulq atvorining ijtimoiy aspektlарining tahлии
- Zamonaviy Yaponiyada shevralar
- Ierogliflарни o'rganish usul va metodikasi haqida
- Ijtimoiy tabaqalanimish va hurmat shakllarining xususiyatlari
- Yapon linnomadaniyatida frazeologizmlar
- Zamonaviy Yaponiyada "Gayraygo"
- Yapon tili yozuvining o'ziga xos xususiyatlari

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan eseljar tayyorlash va Movie maker, pinnacle studio, In Shot, bandicam dasturlarida taqdimot va videoaqdimotlar qilish tavsия etiladi.

V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalari

Magistr bilishi kerak:

- servis va boshqa xizmatlarni ko'rsatish sohasida: shaxs psixologiyasini ng o'ziga xos xususiyatlarni inobatgap olgan holda turli muassasalard a turistik rahnamolik (gid), havo kemalarida servis xodimi, turli firma va mehnmonxonalardan menjer xizmatini ko'rsata olish ko'nikmalaringa haqida *tasavvur va bilimga ega bo'lishi;*
- o'rganilayotgan tilda chet ellik mutaxassislar bilan muayyan sohada va umumiyl masalalarda to'laqonli jonli mulqot olib borishu haqidagi nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar hosil qilish;olish malkalarini *shakllantirish* muhim hisoblanadi
- har turli va murakkab matnlarni o'qitilayotgan tildan asosiy o'rganilay otgan tilning hozirgi adabiy shakliga yozma tarjima qila olish;
- Talaba o'rganilayotgan chet tili va o'qitilayotgan tildagi ma'lumotlarni qo'llab annotatsiya, referat yozish, ma'lumotlar toplash *ko'nikmalar iga ega bo'lishi kerak.*

- “O'rganilayotgan mamlakatda til vaziyati va siyosati” (yapon tili)
- I. Fanning mazmuni**
Fanning maqsadı talabalmi Yaponiyaning Meidzi davriga qadar va undan keyingi davrlardagi til vaziyatining o'iga xos xususiyatlari, hozirgi davrda tilda yuz berayotgan jarayonlarni o'remish hamda tilning rivojanishi va o'zgarishiga ta'sir etadigan lingvistik va ekstralingvistik omillar hagida ma'lumot berishdir. Mazkur fanning vazifalaridan biri tashqi omillarning til holatiga ta'siri hamda tilning lug'at tarkibidagi o'zgarishlarda gayraygo (o'zga tildan kirib kelgan so'zlar) va xushmuomila uslubdagi leksikaning qo'llanilishining rolini o'rganish hisoblanadi.
- Fanning vazifasi** yapon tili lug'at tarkibidagi o'zlashgan so'zlamni ishlatalish yo'llarini ko'rib chiqish, ijtimoiy-siyosiy kataklizmalar davridagi holatini o'rganish ham ko'zda tutilgan. Mazkur fanni o'rganish magistrlik dissertatsiyalarini yozishda magistrlarga katta yordam beradi. Chunki tilda yuz berayotgan jarayonlarni tilning lug'at tarkibiga ta'sirini bilish tilni yanada chuqr o'rganishda yordam beradi.

II. Asosiy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kirdi:

1- mavzu. O'rganilayotgan mamlakatda til vaziyati fanga kirish

Mazkur kirish qismida Meidzi davriga qadar va undan keyingi davrlarda Yaponiyadagi til vaziyatining o'ziga xos xususiyatlari, hozirgi davrda tilda yuz berayotgan jarayonlarni o'rganish hamda tilning rivojanishi va o'zgarishiga ta'sir etadigan lingvistik va ekstralingvistik omillar bilan tanishtiriladi. Mazkur fanning vazifalaridan biri soisiolinguistik omillarning til holatiga ta'siri hamda tilning lug'at tarkibidagi o'zfarishlarda gayrayogining rolini o'rganish, yapon tili lug'at tarkibidagi neologozatsiya jarayononi ko'rib chiqish, ijtimoiy-siyosiy kataklizmalar davridagi holatini o'rganish ham ko'zda tutilganligi haqida so'z yuritiladi.

2- mavzu. Tilning aloqa xususiyatlari

Etnolingvistik va til vaziyatlari o'rtasida yaqin aloqa va o'zaro ta'sir mavjud. Til vaziyati mamlakatda istiqomat qiluvchi ma'lum bir etnoslar yoki ba'zi bir guruh etnoslarining o'zaro muomala odatda bir emas, balki bir qancha til tuzulmalari etadi. Ichki etnik muomala odatda bir emas, balki bir tuzulmalarni tashkil etadi. Ichki etnik muomala odatda bir emas, balki bir qancha til tuzulmalari (dialekt, sheva, adabiy tillar) yordamida amalgalashiriladi. Qisqa qilib aytganda, etnoslar orasida xizmat qiluvchi til tuzulmalari ham ijtimoiy-funksional differensiatsiyaga uchraydi.

3- mavzu. Yapon tilining paydo bo'lishi

Mamlakatdagi til tuzulmalarning tarqalishiga ta'sir etuvchi etnik omillar va jayayonlardan tashqari, qator boshqa omillar ham mavjud bo'lib, ular til vaziyatlariiga bevosita ta'sir etadi va ularni o'zgarishiga sabab bo'ladidi. Bunday omillarga birinchini navbatda, til siyosati, ya'mi davlat, jamiyat tomonidan til vaziyatini saqlash yoki o'zgartirish uchun mavjud lingvistik mezonlarni barqarorlashtirish yoki o'zgartirish masalasi davlatning til siyosati tadbirlari tizimi kiradi. Har qanday davlatda til siyosati birinchini navbatda o'zaro etnik muomala Yapon tilining paydo bo'lishida bir qancha jihatlar mavjud.

4-mavzu. Til va ommaviy kommunikatsiya

Zamonaviy yapon tili leksikasi turli xil uslubiy qatlamlari mavjud bo'lgan rang-barang manzarani o'zida namoyon etib, ular o'rtasidagi chegara ko'pincha ancha mujmal va noaniqidir. Yangi tuzilgan leksika sonini doimiy o'sishi faqat burungi vosita bilan yangi tushunchalarni ifoda etish zarurligi bilan emas, baki qator tashkilotlar va ommaviy kommunikatsiyalar tomonidan o'zlashtirilgan so'zlarini yapon so'zlariga o'zgartirish va so'z ishlafish turg'un mezonlarning yo'qligi bilan ifodalanadi.

5-mavzu. Zamonaviy dunyoda yapon tili

Ikkinci jahon urushidan keyin xitoy tilining o'mi ancha pasaydi, biroq yapon tili leksikasida avvalgidek xitoy tilidan o'zlashtirilgan juda ko'p so'zlar saqlanib qoldi. Yaponga AOSHning iqisodiy va siyosiy ta'sirini kuchayishi hamda boshqa ingliz tilida so'lashuvchi davlatlar bilan savdo aloqalarining kengayishi munosabati bilan ingliz tili keng tarqala boshladi: ingliz maktablari ochildi, qator olyi va o'rta o'quv yurtlarida darslar ingliz tilida olib borildi, radio va televideniya bo'yicha ingliz tilida eshitirishlar olib borildi.

6-mavzu. Zamonaviy yapon adabiy tilining turli xil og'zaki hamda yozma variantlari

Yapon adabiy tilining turli xil og'zaki hamda yozma variantlarning ishlatalishini fiollashuvni, eng kam ishlatalishdan doimiy ishlatalishga o'tish avvallari faqat kitobiy leksikaga kirgan va horzida til dalili sifatida qayta paydo bo'lgan katta midoddagi lug'at biniklari uchun xarakterlidir. Biroq,

zamonaviy yapon tilining lug'at tarkibini to'ldirish va rivojlanish jarayoni faqat xitoy omilining kuchayishi bilan chegaralanmaydi. Shu bilan parallel ravisida yapon lug'at tarkibi, uning ichki manbalari asosida dinamik rivojlanish jarayoni ham ketayapti.

7-mavzu. Yapon yozuvining kelajagi haqida baxs - munozaralar

Ko'p yillar mobaynida Yapon yozuvini asosiy tarkibiy qismi bo'lgan ierogliflarni sonini kamaytirish va yozilish shakllarini soddalashtirish haqida yapon olimlari tomonidan juda ko'p baxs-munozaralar o'tkazilib kelmoqda. Yozuv tizimini o'zgartirish masalasi davlatning til siyosati darajalarida bir necha marta ko'rilib chiqilishi ahamiyatga molikdir.

8-mavzu. Zamonaviy yapon tilida "yangi dialekt"

Yapon tilida bir qancha dialeklar mavjud. Tokiyo dialekti, Okinawa dialekti, Kansai dialekti, Nohoku dialekti va boshqalar. Zamonaviy davrda tilning rivojlanishi zamonaviy yapon tili so'z yasovchi zahiralaridan keng ko'landa foydalananish, mavjud dialektlar qo'shilmasidan yangi dialektlar kelib chiqishi bilan xarakterianadi.

9-mavzu. Yapon tili dunyosida "Nazokatilik" konsepti

"Nazokatilik" konsepti hurmat iboralarida insonlar bilan aloqadorlik, joy, tushunish, tarkib, shakl singari 5ta muhim omil mavjud bo'lib, bularning barchasi o'ziga hos rol o'ynaydi. Ayniqsa shular ichida insonlar bilan aloqadorlik va joy qisqa qilib aytganda "holat joyji"ga qaratilgan fikrlar o'ta muhimdir. Barcha hurmat iboralar, avvalo holat joyiga to'g'ri kelishi haqidagi fikr bilan boshlanadi desak to'g'ri bo'лади "o" va "go" hurmat formasini qo'shimchalarini ishlataluvchi so'zlar mavjud. Ma'niza mashq'ulotlari multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem. guruhlar oqimi uchun o'iladi.

III. Amaliy mashq'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashq'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsija etiladi:

1. Tarjima jayayonida old ko'makchilarni tarjima qilishdagi o'sizliklar
2. Tarjima jayayonida sinonimlar va ularning tarjimada tutgan o'mi yozishlari
3. Mamlarda antonimlarning qo'llanilishi va ularning tarjima xususiyatlari
4. Ommaviy axborot vostitalari (OAV) tili tarjima xususiyatlari
5. Badiiy matnlar tilining tarjima xususiyatlari
6. Ijtimoiy matnlar tilining tarjima xususiyatlari
7. Davriy nashrlarda, xususan gazeta va jurnallarda satlavhalarning berilishi usullari
8. Reklama materiallarning tarjimasi

Amaliy mashq'ulotlar